

RAUDONDVARIO DVARAS

ISTORINIS KELIAS: RAUDONAVRIS-BAUSKĖ

TURIZMO LEIDINYS

Projekto numeris: LLI-498

Projekto trukmė: 01.01.2021 – 31.12.2022

Bendra projekto vertė: 785 875, 00 EUR

ERPF parama: 667 993, 75 EUR

Projekto partneriai: VšĮ „Raudondvario dvaras“.

Kauno rajono savivaldybė, Bauskės pilies muziejus,
Bauskės savivaldybė.

2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa siekia prisidėti prie darnaus programos teritorijos vystymosi padėdama jai tapti patrauklia ir konkurencinga vieta gyventi, dirbti ir apsilankyti. Oficiali programos svetainė: www.latlit.eu

Šį projektą finansuoja Europos Sąjunga: www.europa.eu

Ši informacija parengta naudojant Europos Sąjungos finansinę paramą. Už šios informacijos turinį atsako VšĮ „Raudondvario dvaras“ ir Bauskės pilies muziejus. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

© VšĮ „Raudondvario dvaras“, Bauskės pilies muziejus

VIEŠOJI ĮSTAIGA „RAUDONDVARIO DVARAS“

Adresas: Pilies takas 1, Raudondvaris, LT-54127, Kauno rajonas, Lietuva.
Darbo laikas: I-IV 8:00-17:00, V 8:00-15:45. Pietų pertrauka 12:00-12:45.
Tel.: +370 656 50755, +370 640 35936.
El. p.: raudondvarioldvaras@gmail.com

Raudondvario dvaras – XVII a. pradžios Lietuvos renesanso architektūros paminklas. Dvaras stūkso Nevėžio dešiniojo kranto aukštutinėje terasoje, šalia Nevėžio ir Nemuno santakos, 9 km nuo Kauno, Jurbarko kryptimi. Raudondvario ansamblio pagrindinis pastatas – pilies rūmai su bokštu. Rūmai, kartu su 3,8 ha parko teritorijoje išsidėsčiusiais dviem oficinų pastatais, oranžerija, žirgynu ir ledaine sudaro vieningą dvaro ansamblį.

1549 metais (gegužės 1 d.) karalius Žygimantas Augustas Vilkijos dvarą, kartu su kitais gretimais dvarais, vestuvių proga padovanojo Barborai Radvilaitei. Pagal tuometinį administracinį paskirstymą šiam dvarui priklausė ir žemės, nusidriekusi iki pat Nemuno ir Nevėžio santakos, tarp jų ir Raudondvaris, tačiau ši nuosavybė Barborai priklausė tik porą metų – iki 1551 metų gegužės 8 d., t. y., iki jos mirties. 1572 m. Žygimantas Augustas pasirašė privilegiją Kauno pakamariui Vaitiekui Dzievaltauskui, kuria vietoj prie priskirtų karališkojo dvaro jo žemių atmatuoja naujas – Ariogalos, Vilkijos, Upytės valsčiuose. Istorikai teigia, kad pilį XVI a. antroje pusėje ir pradėjo statyti Vaitiekus Dzievaltauskas. Vėliau dvarą valdė visa eilė iškiliausių Lietuvos didikų: Dzievaltauskai, Kosakovskiai, Radvilos, Vorlovskiai, Zabelos, Tiškevičiai.

Išlikusiame Raudondvario dvaro architektūriniame ansamblyje ryškiausi paskutiniųjų valdytojų – grafų Tiškevičių giminės veiklos pėdsakai. Po 1831 metų gaisro, sudegus mediniams dvaro pastatams, grafas Benediktas Emanuelis Tiškevičius statydino naują, jau mūrinį dvaro ansamblį. Yra žinoma, kad šiuo laikotarpiu čia dirbo garsūs architektai: lietuvis Jonas Margevičius, Jokūbas Voleris iš Prūsijos ir italas Luras Cezaris Anikinis.

Dvaro rūmams savininkas lėšų negailėjo. Namai šildyti švedišų koklių krosnimis, sienos puoštos karalių ir didikų portretais, kambariai apšviesti prašmatniais sietytais. Aistringas keliautojas Benediktas Emanuelis Tiškevičius rūmų interjero puošmenas gabeno iš įvairiausių šalių. Stalo įrankiai su monogramomis atkeliavo iš Vokietijos ir Amerikos, porcelianas iš Anglijos, patalynė iš Olandijos. Jau tuo metu rūmuose buvo tarnams nuostabą kėlusios bulvių tarkavimo ir net gazuoto vandens gaminimo mašinos. O turtams skaičiuoti naudotos dvejų svarstyklės. Vienomis buvo sveriamos monetos, kitomis briliantai. Valdant Tiškevičiams Raudondvario dvaras tapo ištaiginga grafų rezidencija, kurioje buvo sukauptos didžiulės paveikslų, meno dirbinių, retų knygų bei egzotiškų augalų ir gyvūnų kolekcijos.

RAUDONDVARIO DVARAS ŠIANDIEN

Kauno rajono savivaldybei perėmus Raudondvario dvaro sodybą, per 2009-2015 m. buvo įgyvendinti keturi Raudondvario dvaro komplekso renovacijos projektai. Jų įgyvendinimas, kuriuo siekta pritaikyti Raudondvario dvarą turizmo reikmėms, atliktas savivaldybės ir ES fondų lėšomis. Po renovacijos pradėta vykdyti aktyvi kultūrinė, projektinė veikla.

PAGRINDINĖS ĮSTAIGOS VEIKLOS KRYPTYS:

1. Raudondvario dvaro sodybos administravimas;
2. renginių organizavimas;
3. dalyvavimas projektinėje veikloje;
4. nekilnojamojo turto nuoma;
5. informacijos, konsultacijų, menų studijų, rezidavimo ir mokymo paslaugų teikimas;
6. praktinė pagalba smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, susijusiems su menu;
7. tarptautinis bendradarbiavimas;
8. dalyvavimas parodose, kontaktų mugėse.

Įgyvendintų projektų dėka, pilies pastatas buvo renovuotas ir pritaikytas viešiesiems poreikiams tenkinti. 2012 metų pavasarį – vasarą parko teritorijoje buvo atkurti želdynai ir gėlynai, kuriuose puikuoja į dvarą sugrąžintos senosios rožių veislės. Taip pat sutvarkyti parko takeliai, suoleliai, įdiegta apsaugos kamerų stebėjimo sistema. Parke vyksta svarbiausi Kauno rajono renginiai – liepos 6 d. festivalis Valstybės diena švęsti „Lietuva Raudondvario dvare“ ir Kauno rajono Kalėdų eglutės įžiebimo šventė, skelbianti šventinių renginių pradžią visame rajone.

Renovuotoje dvaro pilyje vyksta Kauno rajono civilinės metrikacijos ceremonijos, konferencijos, kameriniai koncertai, iškilmingi posėdžiai, šalies ir užsienio diplomatų, delegacijų vizitai. Prieš kelerius metus čia lankėsi ir Baltijos šalių prezidentai, Europos parlamento atstovai.

Bokšto pusėje yra įsikūręs Kauno rajono muziejus, kuris puoselėja glaudžius ryšius su praeitimi ir dabartimi, kaupia, tiria ir rodo Kauno krašto kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius. Jame saugomi Lietuvos muzikos patriarcho kompozitoriaus Juozo Naujalio gyvenimo ir kūrybos daiktai, eksponuojamos dvaro valdytojų grafų Tiškevičių nuotraukos. Taip pat rengiamos net tik lietuvių, bet garsių pasaulio menininkų, tokių kaip S. Dali, M. Chagall, R. Magritte darbų parodos.

Rūmų rūsiuose, dar kitaip vadinamuose *pilies požemių menėse*, veikia restoranas „Medžiotojų užėiga“, kuris karštomis vasaros dienomis kviečia turistus atsigaivinti bei paskanauti pagal Tiškevičių receptą paruoštų koldūnų.

Naujoje kultūrinėje erdvėje, kuria tapo buvęs dvaro žirgynas, bendradarbiavimo sutartį su Kauno rajono savivaldybe pasirašė ir didžiaisiais menų inkubatoriaus partneriais tapo Kauno Valstybinis muzikinis teatras, Nacionalinis Kauno dramos teatras, Kauno Valstybinė filharmonija, Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius bei akordeono virtuosas Martynas Levickis. Sutartimi partneriai įsipareigojo pristatyti profesionaliojo scenos meno koncertinius ir edu-

kacinius pasirodymus vietos bendruomenei ir atvykstantiems svečiams.

Raudondvario dvaro menų inkubatoriuje įrengta parodų salė pritraukia pačių įvairiausių menininkų. Čia eksponuoti tarptautinio fotomeno festivalio „Kaunas Photo“ darbai, fotomenininko Antano Sutkaus fotografijos, projekto „We love Lithuania“ įamžinti gražiausi šalies ir Kauno rajono vaizdai bei daugelis kitų.

Galerijos erdvės mėgstamos ir tapybos darbų kūrėjų. Vieni įspūdingiausių eksponatų priklauso prof. Giedriui Kazimierėnui. Dailininko, LDK laikus vaizduojantys, gausūs istorinių motyvų ir metaforų paveikslai papuošė menų inkubatorių, atidarymo metu. Čia taip pat parodas rengia ir Kauno rajono menininkai mėgėjai, tautodailininkai, Lietuvos medžiotojų sąjunga ir kt.

Menų inkubatoriaus koncertų salėje garsiausios šalies muzikos asmenybės ne kartą sukvietė gausius žiūrovų būrius į gyvos muzikos koncertus. Čia savo pasirodymus rengė ir atlikėjai iš Amerikos, Portugalijos, Žaliojo kyšulio salų, Vokietijos, Lenkijos, Argentinos ir kaimyninės Latvijos. Kasmet rengiami „Kaunas Jazz“, „Operetė Kauno pilyje“, „Pažaislio festivalio“, „Kristupo festivalio“ atlikėjų koncertai. Festivalių ciklą Raudondvaryje išplėtė ir didžiausių muzikos festivaliu save tituluojanti „M.A.M.A. vasara“ bei „Šlagerių karaliai“ ir visai naujas festivalis „Gėlių ir muzikos vakarai Raudondvario dvare“.

2019 m. minint iš Raudondvario kilusio kompozitoriaus Juozo Naujalio 150-ąsias gimimo metines, inkubatoriuje pristatytas Nacionalinio Kauno dramos teatro ir VŠĮ „Raudondvario dvaras“ bendras projektas – dramatinė pjesė „Žodžio vakaras. Naujalis kitaip“. Surengti Kauno valstybinio choro ir Kauno miesto simfoninio orkestro koncertai bei išleista jų atliekamų J. Naujalio kūrinių vinilo plokštelė.

Raudondvario dvaro menų inkubatorius yra ne tik kultūrinė ir meninė erdvė, bet ir smulkaus bei vidutinio verslo skatinimo priemonė. Po renovacijos pusė menų inkubatoriaus erdvių paversta rezidencijomis, kuriose kviečiami dirbti menininkai, amatininkai. Šiuo metu čia veikia interjero dizaino, kostiumo dizaino, gintarų, ekologiškų žvakių, keramikos, švenčių bei lino gaminių studijos. Kūrėjai nuolat organizuoja įvairias edukacines dirbtuves vaikams ir suaugusiems bei turistams iš užsienio.

Raudondvario dvaro svečių vizitus maloniais įspūdziais praturtina ir galimybė rengti įvairias fotosesijas, dalyvauti teatralizuotoje ekskursijoje su Renesanso dama ir šokiais, įsigyti dvaro atributikos bei menų inkubatoriuje reziduojančių amatininkų kurtų rankų darbo suvenyrų iš gintaro, keramikos, ekologiško vaško, natūralių kvapų, muilo, lino.

PROJEKTAS „ISTORINIS KELIAS: RAUDONDVARIS-BAUSKĖ (LLI-498)“

VšĮ Raudondvario dvaras ir Bauskės pilies muziejus 2021-2022 įgyvendina bendrą projektą „LLI-498: Istorinis kelias: Raudondvaris – Bauskė“. Šis projektas įgyvendinamas siekiant pasinaudoti „Interreg V-A Latvijos – Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos 2014-2020“ teikiamomis galimybėmis plėtoti ir vystyti gamtos bei kultūros paveldą ir spręsti su juo susijusius bendrus iššūkius regionuose.

PAVELDO LOBIAI – NE TIK DIDŽIUOSIUOSE MIESTUOSE

„Lietuva ir Latvija yra kaimynės, kurias vienija ne tik bendra siena, bet ir bendra istorija, kultūra, papročiai ir tradicijos, – kalbėjo VšĮ „Raudondvario dvaras“ direktorė Snieguolė Navickienė. – Latvių ir lietuvių turizmo maršrutai, lankantis vieniems pas kitus, jau seniai nusistovėję, daugelis lietuvių yra vykę į Rygą, Jūrmalą, Ventspilį, latviai dažiausiai aplanko Vilnių, Kauną, Klaipėdą, Šiaulius. Tai – didieji miestai, traukos centrai. Regionuose turistų srautai, deja, gerokai mažesni.“

„Keliant po Latviją į akis krito daug mažų, tačiau labai patrauklių kultūros objektų, vienas jų – Bauskės pilis. Kilo idėja naujais saitais sujungti du Lietuvos ir Latvijos kultūros paveldo objektus, pristatyti juos savo bendruomenėms, atverti naują turizmo maršrutą ir kartu įgyvendinant projektą pritraukti kuo daugiau lankytojų ir į Raudondvario dvarą, ir į Bauskės pilį“, – apie tai, kokių tikslų buvo pradėtas šis projektas, pasakojo S. Navickienė.

Raudondvario dvaro direktorė pastebėjo, kad nors abu regionai užsiima tokia pačia kultūrine veikla, iki šiol jokios kultūrinės partnerystės veiklų nebuvo įgyvendinta.

KAD TURISTAI RASTŲ KĄ VEIKTI ŠALTUOJU SEZONU

Remiantis statistika, turizmo srityje egzistuoja neigiamas veiksnys – miestų ir rajonų konkurencija. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pavyzdžiui, 2018 m. Kauno mieste apsistojusių turistų nakvynių skaičius siekė 445 tūkst. 954, o Kauno rajone – tik 19 tūkst. 339. Panašios tendencijos ir kaimyninėje Latvijoje.

Dar didesnis iššūkis, nepaisant darnaus regionų vystymosi ir gamtos bei kultūros paveldo (pilys, dvarai, piliakalniai, muziejai) teikiamų palankių sąlygų plėtoti turizmui, yra sezoniškumas.

Tiek Bauskėje, tiek Kauno rajone atvykstančių ir apsistojančių bent vienai nakvynei turistų šaltuoju metų laiku ženkliai sumažėja – žiemą neteikiamos vandens turizmo paslaugos, nevyksta kelionės dviračių takais ir pan.

Nors vertinant paskutinių penkerių metų skaičius galima pasidžiaugti, kad lietuvių nakvynių skaičius Latvijos apgyvendinimo įstaigose padidėjo dviem trečdaliais (67 proc., iki 318 tūkst.), latvių Lietuvoje – 83 proc. (iki 263 tūkst.), didžiausi turistų srautai vis dėlto atvykdavo šiltuoju sezonu.

Siekdami pasinaudoti „Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną“ programos teikiamomis galimybėmis plėtoti ir vystyti gamtos bei kultūros paveldą ir spręsti su juo susijusius bendrus iššūkius regionuose, Raudondvario dvaras ir Bauskės pilies muziejus sudarė kultūrinės partnerystės sutartį, kurią bus siekiama įgyvendinti projektu „Istorinis kelias: Raudondvaris – Bauskė“.

Projekto tikslas – padidinti turistų skaičių šaltuoju metų laiku Programos teritorijoje, sukuriant būtent šiam sezonui skirtas menines, edukacines

ir sporto veiklas, prisidėsiančias prie Bauskės ir Kauno regionuose esančio istorijos, gamtos ir kultūros paveldo gerinimo.

NUO SENOVINIŲ INSTRUMENTŲ IKI NAUJŲ FESTIVALIŲ

Kas konkrečiai numatoma įgyvendinant projektą „Istorinis kelias: Raudondvaris – Bauskė“?

Visų pirma, bus kuriamas naujas bendras turistinis maršrutas Raudondvaris–Bauskė, skirtas populiarinti šių regionų kultūros paveldo objektus šaltuoju sezonu.

Raudondvario dvaras ir Bauskės pilies muziejus planuoja sukurti naujas temines edukacijas „Baltiškai lobiai“, kurių dalyviai, kūrybiškai remdamiesi duomenimis apie senovinius Kauno rajono ir Bauskės regiono teritorijose vyračius amatus, galės patys pasigaminti suvenyrų.

„Apšvietimas renesanso pilyje“, pasak Bauskės pilies muziejaus projektą vadovės R. Garklavos, supažindins su Renesanso laikotarpiu naudotais apšvietimo elementais ir kvies išmėginti veiklas, kuriomis tuo metu vakarais užsiimdavo žmonės.

Bus parengtos meninės programos „Naktis renesanse“ ir „Ankstyvosios 15-17 a. muzikos koncertai“, kurių pristatymai vyks Raudondvario dvare ir Bauskės pilyje.

Kaip teigė savo pristatyme Bauskės pilies muziejaus projektų vadovė R. Garklava, įgyvendinti žiemos koncertų serijai iš projekto lėšų, remiantis originalų prototipų pavyzdžiais, bus gaminamos ir perkamos XVI-XVII a. muzikos instrumentų kopijos, pagerinta koncertų salė.

Planuojama surengti XVII a. artilerijos parodą Bauskės pilyje ir du „Pilies dienos“ festivalius Raudondvario dvare.

Iš projekto lėšų bus įsigyta ir kita reikalinga programos veikloms įranga (apšvietimo elementai, ledo čiuožykla, koncertinė įranga).

PROGNOZUOJAMA NAUDA ABIEM REGIONAMS

I projektą bus įtraukti abiejų partnerių kuruojami amatų ir įvairių meno sričių kūrėjai-rezidentai, organizuojamos jų bendros kūrybinės dirbtuvės, seminarai projekto partneriams ir rezidentams, kurių metu bus dalijamasi patirtimi, apžvelgiama regionų turizmo padėtis šaltuoju sezonu ir ieškoma efektyvių sprendimų.

Tikimasi, kad projekto rezultatai bus vertingi abiem partneriams – ir Raudondvario dvarui, ir Bauskės pilies muziejui, o naujos edukacijos, meninės programos, įsigyta įranga, reikalinga įgyvendinti projekto veikloms ir užtikrinti projekto rezultatų tęstinumui, parengtos teminės ekspozicijos, du nauji festivaliai sukurs patrauklų turistinį maršrutą Raudondvaris-Bauskė, skirtą populiarinti regionų kultūros paveldą šaltuoju sezonu.

„Džiaugiamės, kad mūsų idėjos buvo išgirstos ir projektui buvo skirtas finansavimas“, – sakė Raudondvario dvaro direktorė S. Navickienė.

Neabejojama, kad projekto rezultatai atneš abipusės naudos Kauno rajonui ir Bauskės regionui, t. y., abiejuose regionuose šaltuoju sezonu pagausės turistų srautai, įskaitant ne tik vienadienį apsilankymą, bet ir apgyvendinimą bent vienai nakčiai, nes regionai taps patrauklesni, naujos veiklos padidins jų žinomumą.

TARPTAUTINIS ISTORINIS FESTIVALIS „PILIES DIENA“

Rudens sezonu Raudondvario dvare organizuojamas dviejų dienų tarptautinis istorinis festivalis „Pilies diena“. Tai renginys, reprezentuojantis kultūros paveldą ir prisidedantis prie Europos dvarų populiarinimo vietiniu bei tarptautiniu lygiu. Lankytojus „Pilies diena“ nukels į viduramžių, renesanso, XIX a. laikus ir supažindins su to meto didikų bei miestelėnų gyvenimo ypatumais. Taip pat šventės dalyvių laukia abejingų nepaliekantis riterių turnyras, viduramžiškos pramogos, amatų ir edukacijų dirbtuvės, kurios kvies atskleisti savo kūrybiškumą, prekybos mugė, pramogos vaikams ir kt. Tie, kurie domisi gastronomija, bus laukiami dvaro virtuvėje ir galės paragauti gardžiosios šeimininkių sriubos ar troškinio bei kitų kulinarijų patiekalų, kuriuos pristatys festivalio svečiai.

Dvaro istorija mena vieną iš buvusių valdytojų grafą Benediktą Henriką Tiškevičių buvus dideliu meno entuziastu – jis buvo aistringas muzikos mylėtojas ir dvare anuomet turėjo nedidelį orkestrą, kuris linksmindavo

jį patį ir susirinkusius svečius. Grafas neabejingas buvo ir teatrui – pasirodymus rengdavo teatro trupė bei nuolat atvykdavo įvairiausių artistų. Kultūrinis dvaro gyvenimas virė virė. Tęsiant grafo B. H. Tiškevičiaus tradiciją į dvarą sukviesti įvairiausius menininkus ir atlikėjus, festivalyje dalyvauja amatininkai ir menininkai iš Lietuvos, Latvijos, Lenkijos ir kitų Europos šalių. Festivalio vakarinėje dalyje pasirodymus rengia Kauno valstybinis muzikinis teatras, ugnies ir riterių šou trupė „Viduramžių pasiuntiniai“, Lietuvos muzikos grupės, Krokuvos baleto trupė „Cracovia danza ballet“ ir meno kolektyvai iš užsienio.

Festivalis yra nemokamas.

Festivalis Raudondvario dvare organizuojamas rugsėjo/spalio mėn.

Daugiau info.: www.raudondvarioldvaras.lt, Raudondvario dvaras

EDUKACINĖ PROGRAMA „BALTIŠKI LOBIAI“

„Baltiški lobiai“ – tai nauja edukacija, sukurta 2021-2022 m. įgyvendinamo projekto „Istorinis kelias: Raudondvaris-Bauskė (LLI-498)“ metu. Dešimties amatininkų-edukatorių komanda, apimanti floristikos, odos apdirbimo, kaligrafijos, papuošalų, medžio, žvakių ir natūralių kvėpalų gamybos, gintarų, keramikos bei tekstilės meistrus iš Bauskės ir Raudondvario, kūrybinių dirbtuvių metu dalijosi idėjomis, žiniomis ir patirtimi, kad sukurtų naują edukacinę programą. Meistrai, pristatydami savo idėjas, joms įkvėpimo sėmėsi ir iš viduramžių, renesanso, baltų mitologijos istorinių šaltinių, ir iš Raudondvario dvaro bei Bauskės pilies turimos istorijos. Edukatoriams buvo skirta užduotis naudoti kuo natūralesnes medžiagas kuriant „lobius“, tad dalyvių laukia ir gyvos gėlės bei žolelės, gintarai, šilkas ir dar daug kitų medžiagų, su kuriomis teks dirbti pasitelkiant ir autentiškus senovėje amatininkų turėtus darbo įrankius.

Ši nauja edukacija „Baltiški lobiai“ lankytojus kviečia leisti į istorinę kelionę, supažindinsiančią su dvarų kultūra, Raudondvario dvare ir Bauskės pilyje amatininkų kuriamą autentika ir anksčiau dvaruose ir pilyse gyvavusiais amatais. Edukacija vyksta atvirų dirbtuvių principu, kai dalyvio laukia ne vienas, bet keli edukatoriai, kurie padeda pasigaminti po naują „lobį“ ir kartu atskleidžia jo istoriją, kilmę. Taip kūrybiškai keliaudamas edukacijos dalyvis susikuria savo baltiškų lobių skrynelę, kurioje telpa ir jam vienam težinomos jo sukurtų brangenybių paslaptys, ir dalelė autentiškos istorijos.

Edukacija nemokama. Dalyvių sk. ribotas.

Edukacija Raudondvario dvare ir Bauskės pilies muziejuje organizuojama rudens-žiemos sezonu.

Registracija edukacijai Raudondvario dvare:

raudondvarioldvaras@gmail.com

Registracija edukacijai Bauskės pilyje:

bauskaspils@bauska.lv.

Edukacijos „Baltiški lobiai“ Raudondvario dvare metu supažindinama su: rožių vandens, gintarinio amuleto/apyrankės, brangenybių maišelio, runų gamyba ir floristikos dirbtuvės.

Edukacijos „Baltiški lobiai“ Bauskės pilyje metu supažindinama su: kaligrafija, augalų vainikų pynimu, sgrafito dekoravimo technika, odos krepšelio gamyba, metalo papuošalų gamyba.

ISTORINIŲ ŠOKIŲ PROGRAMA „NAKTIS RENESANSE“

Paskutiniąją 2021-ųjų metų savaitę iki didžiųjų metų švenčių, Raudondvario dvare ne tik skambėjo senoviniai muzikos instrumentais atliekami renesanso kompozitorių kūriniai, bet ir buvo ruošiamas publiką įtraukiantis istorinių šokių bei kostiumų pristatymo renginys – „Naktis renesanse“.

Prie šio renginio programos kūrimo dirbo tarptautinė 15 atlikėjų komanda iš Latvijos ir Lietuvos. Latviją atstovavo istorinių šokių grupė „Ballare“, kurios repertuaras apima įvairių Europos šalių šokius nuo viduramžių iki 17 amžiaus. Autentiškiems šokiams parengti pasitelkiami išlikę originalūs senųjų choreografų darbai. Kolektyvui „Ballare“ vadovauja pripažinta balerina, profesionali choreografė Guna Ezermale.

Lietuvos komandą sudarė viduramžiškų pramogų atlikėjų ir šokėjų grupė „Viduramžiai LT“ su vadovu Karoliu Jankausku. Šokėjai atlieka XIV-XV amžiui būdingus šokius, kuriuose atsiskleidžia kilmingųjų aistros ir elgetų skurdas, piligrimų ekstazė ir valstiečių buitis, įsimylėjėlių laimė

ir atstumtųjų kančios. Kiekvienu šokių vaizduojama atskira viduramžių gyvenimo miniatiūra. Demonstruojamus šokius atkūrė geriausi Europos senovinių šokių meistrai.

Skambant senajai muzikai, įstabiais kostiumais ir šokių judesiais užburiantis pasirodymas abiejų kolektyvų žiūrovams pristatomas Raudondvario dvare ir Bauskės pilyje. Koncerto metu žiūrovai ne tik stebi šokius, gilinasi į atlikėjų dėvimų kostiumų istoriją, bet ir patys turi galimybę išbandyti save šokių salėje.

Koncertai „Naktis renesanse“ Raudondvario dvare ir Bauskės pilies muziejuje organizuojami rudens-žiemos sezonu.

Daugiau info.: www.raudondvarioldvaras.lt, [f](https://www.facebook.com/raudondvariodvaras) Raudondvario dvaras, www.bauskaspils.lv, [f](https://www.facebook.com/bauskaspils) Bauskas pils muzejs.

ŽIEMOS PRAMOGOS RAUDONDVARIO DVARO ČIUOŽYKLOJE

Šventinis žiemos sezonas Kauno rajone prasideda su rajono eglutės įžiebimo renginiu, tradiciškai vykstančiu Raudondvario dvare. Parke nušvinta kalėdinės instaliacijos, ledo luitai meistrų rankose virsta žymiausių pasakų herojais, gerą nuotaiką lankytojams kuria skambanti muzika ir suvenyrų bei karštų gardumynų mugė.

Projekto dėka dvaro parke buvo įrengta čiuožykla, vienintelė tokia po atviru dangumi veikianti visame Kauno regione. Čiuožykloje du kartus per savaitę organizuojamos nemokamos čiuožimo pamokos vaikams ir suaugusiems su profesionalia trenere. Taip pat organizuojami užsiėmimai ir Kauno rajono mokyklų moksleiviams pamokų metu, taip skatinant jų

fizinį aktyvumą gryname ore. Norint pačiuožinėti nebūtina turėti savas pačiūžas, nes prie čiuožyklos veikia pačiūžų nuomos punktas. Pramogauti dvaro čiuožykloje lankytojai kviečiami iki pat pavasario.

Siekiant įgyvendinti čiuožyklos potencialą ir kurti turiningas veiklas, 2022 m. vasario mėn., dvaro čiuožykloje kartu su projekto partneriais iš Bauskės buvo surengtos parodomosios Bavariško kerlingo varžybos. Visi, besidomintys ar norintys susipažinti su šia sparčiai pasaulyje ir Lietuvoje populiarėjančia žiemos sporto šaka, galėjo atvykti nemokamai stebėti renginio. Po varžybų žiūrovus džiugino dailiojo čiuožimo šokėjų pasirodymai bei galimybė patiems išbandyti šią sporto šaką. Varžybas organizuoti padėjo sporto klubas „Forsarus“, Lietuvos kerlingo federacija ir Lietuvos bavariško kerlingo asociacija.

Raudondvario dvaro čiuožykla jau tampa tradicine žiemos pramogų vieta, tad ateinančiame sezone planuojama pristatyti daugiau veiklų ant ledo. Bavariškas kerlingas didelio techninio pasiruošimo nereikalaujantis bei visoms amžiaus grupėms tinkantis žaidimas galėtų būti viena jų.

Daugiau info.: www.raudondvarioldvaras.lt, Raudondvario dvaras

LANKYTINOS VIETOS KAUNO RAJONE / MARŠRUTAS APLINK RAUDONDVARIO DVARĄ

Maršrutą siūlome pradėti nuo Raudondvario.

Ryškiausias miestelio objektas – raudonų plytų dvaras, kurio dėka gyvenvietė vadinama Raudondvario vardu. **Raudondvario dvaro architektūrinį ansamblį** sudaro 3,8 ha parkas, rūmai, du oficinų pastatai, oranžerija, žirgynas ir ledainė. Manoma, kad savo veikla ryškiausią pėdsaką čia paliko paskutiniųjų dvaro valdytojų grafų Tiškevičių giminė. Norėdami geriau pažinti šį dvarą aplankykite pilies pastatą įsikūrusį **Kauno rajono muziejų**. Taip pat būtinai užsukite į **Kauno rajono turizmo ir verslo informacijos centrą** įsigyti suvenyrų, gauti patarimų ir nemokamai platinamų turistinių leidinių.

KAUNO RAJONO MUZIEJAUS

darbo laikas: III–VII 10.00–18.00 | tel. +370 612 53314

KAUNO RAJONO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRO

darbo laikas: I–V 8.30–17.00, VI 10.00–15.00

Tel. +370 699 48833, +370 640 41855

KUR PAVALGYTI?

Restoranas „Raudondvario dvaro oranžerija“

Klasicizmo ir neogotikos formų oranžerija buvo pastatyta 1837–1839 m., o restauruota 2010–2013 m., įgyvendinant projektą ir pritaikant oranžeriją maitinimo veiklai vykdyti. Tai elegancija dvelkiantis baltas perlas kultūros paveldo ansamblyje. Rafinuota ir jauki restorano aplinka, su žaliaja oranžerijos rotunda menanti grafų laikus ir žavingi parko takeliai vedantys link Nevėžio kraštovaizdžio draustinio.

DARBO LAIKAS: I nedirba, II–VI 11.00–21.00, VII 11.00–20.00

Tel. +370 685 52294, +370 686 82566

Išvažiavę iš Raudondvario dvaro, užsukite skanių kibinų ir šviežių kruasanų į Raudondvario **kepyklėlę „Mano Paryžius“**.

ADRESAS: Didžioji g. 1-4, Raudondvaris

DARBO LAIKAS: I nedirba, II–V 10.00–18.00, VI 11.00–16.00

Tel. +370 684 45157

Toliau vykite į **Tradicionių amatų centrą**, kuriame užsisakius ekskursiją, būsite supažindinti su iš įvairiausių Lietuvos kampelių surinktais užsienyje ir Lietuvoje gamintais retais varikliais, žemės ūkio technika, garo

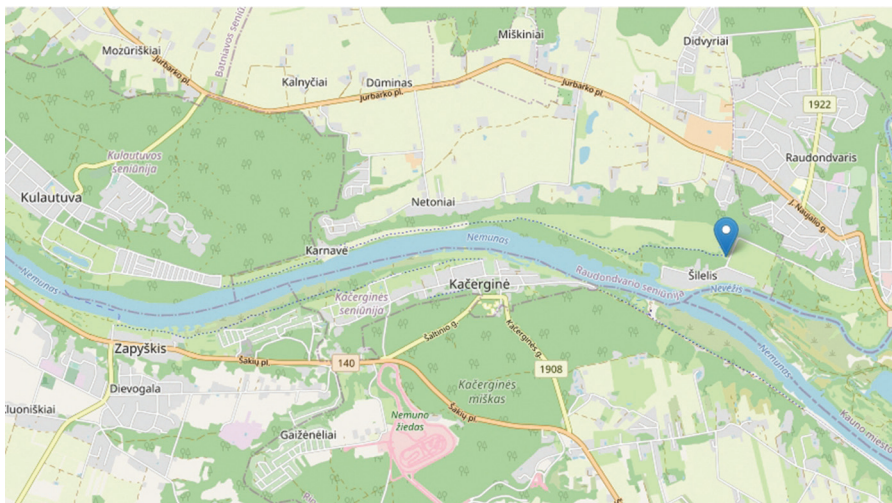
mašinomis, automobiliais, tarpukario Lietuvos kaime meistrų naudotais darbo įrankiais, namų apyvokos daiktais.

ADRESAS: Raguvos g. 66, Biliūnų k., Raudondvario sen.

DARBO LAIKAS: II–VI 9.00–18.00. Pietų pertrauka 12.00–13.00

Tel. +370 656 13675

Dar viena stotelė – **Kulautuva**, žavinti savo ramybe ir gražia gamta. Į Kulautuvą galima atminti ir dviračiu maršrutu **Šilelio kaimas - Kulautuva**.

Istorija byloja, kad Kulautuva, tarpukariu buvo vienas populiariausių kurortų Lietuvoje (čia vienu metu poilsiaudavo 4–7 tūkst. žmonių), kuris turistų skaičiumi nusileisdavo tik Palangai. Šiandien tai vieta, kur galima atgauti dvasinę ramybę, kokybiškai leidžiant laiką gamtoje.

Rekomenduojame apžiūrėti **„Gulbių ežerą“ su Madonos skulptūra**, naująją **Kulautuvos Švč. Mergelės Marijos vardo bažnyčią, mineralinio vandens biuvetę, Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo vietą bei „Dievų ir deivių“ slėnį**. Pasivaikščioti **akacijų alėjoje** ir išbandyti savo jėgas žingsniuojant **Kulautuvos sveikatingumo takais**. Trasos yra skirtingo ilgio nuo 2,6 iki 6 km, galite pasirinkti pagal savo pageidavimus.

Žaidimų mėgėjams puikus būdas pažinti miestelį – dalyvavimas **interaktyviame žaidime „Koolautuva“**. Jeigu esate smalsūs, turite telefoną su interneto ryšiu, suraskite pastatą su **gatvės meno piešiniu „Namai“** ir leiskitės į nuotykių kupiną kelionę. Norint aplankyti visas žaidimo stoteles jums prireiks 3–4 val.

Vasaros sezono metu (birželio–rugsėjo mėn.) Kulautuvos karjere veikia vandenlenčių parkas „**Kamanė Cable Park**“, nuomojantis vandens sporto inventorių ir teikiantis maitinimo paslaugas.

Pageidaujantys išsikepti savo pasiruoštą maistą, gali pasinaudoti Kulautuvoje įrengta „Grill zona“ (54.942276, 23.632133).

ADRESAS: Pamario g. 18, Kulautuva

Tel. +370 632 81080

KUR APSISTOTI?

Kaimo turizmo sodybose:

„Gojus“.

ADRESAS: Akacijų al. 20, Kulautuva.
Tel. +370 675 48861 , +370 686 09306

„Petrauskų sodyba“.

ADRESAS: Kranto g. 5, Kulautuva. Tel. +370 689 27519

Svečių namuose:

„Parko apartamentai Kulautuvoje“.

ADRESAS: Liudo Giros g. 3, Kulautuva. Tel. +370 640 52217

„Kulautuvos Poilsio Namai“.

ADRESAS: Poilsio g. 12, Kulautuva. Tel. +370 682 00879

Vasaros sezono metu (gegužės–rugsėjo mėn.) dirba **keltas „Nevėžis“**, perkeliantis dviratininkus ir pėsčiuosius į kitoje Nemuno pusėje esantį Zapyškį. Zapyškyje siūlome aplankyti atnaujintą **senąją Zapyškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią**, atsikvėpti prieplaukoje įrengtoje poilsiavietėje.

Zapyškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia – vienas seniausių mūrinių statinių Lietuvoje, unikalus, vietinių statybininkų išmūrytas, XVI a. antros pusės gotikinės architektūros statinys. Ją pastatė Naugarduko vaivada Povilas Sapiega, kuriam priklausė dideli žemės ir girių plotai, savo dvare Sapiegiškyje, vėliau pavadintame Zapyškiu.

Nuo XX a. pradžios ši bažnyčia religinėms reikšmėms nenaudojama. 2002 m. jai suteiktas kultūros paminklo statusas. Pastaraisiais metais bažnyčia tapo vienu iš kultūrinio ir muzikinio gyvenimo centrų.

ADRESAS: Muziejaus g. 1, Zapyškis. Tel. +370 608 34591

Zapyškio prieplaukoje jūsų lauks **laivo „Zapyškis“** įgula, kuri paplukdys jus į apžvalginius turus! Išvykos Nemunu – puiki galimybė geriau pažinti unikalius Kauno rajono kurortinės teritorijos miestelius. Plaukimas moderniu ir komfortišku laivu „Zapyškis“ jums neprailgs, jo metu grožėsitės besikeičiančia pakrančių panorama.

Laivas „Zapyškis“ plaukia vasaros sezono metu (gegužės–rugsėjo mėn.)

Bilietais prekiaujama laive. Kaina 5 Eur (vaikams iki 7 m. nemokamai).

Laive telpa 23 keleiviai. Plaukimas vykdomas tik susirinkus 6 asmenų grupei. **Informacija tel. +370 37 548 118**

Po to siūlome dviračiais numinti iki **Kačerginės** dviračių taku Zapyškis-Kačerginė-Ringaudai. Nemuno pakrantėje įsikūrusi tarpukariu lietuviškiausiu kurortu tituluota Kačerginė nuo ketvirtąjo dešimtmečio poilsiautojus žavi savo ramybe, kerinčiu kraštovaizdžiu ir unikalia architektūra.

Kviečiame leistis į kelionę po grynų pušynų oru persmelktą miestelį!

Kačerginėje siūlome aplankyti **Liepų parką, apžiūrėti gatvės meno piešinį „Pertraukti gyvenimai“, aplankyti Šv. Onos koplyčią, V. Rėklaičio vilą, Šaltinio aikštę, pasivaikščioti Šaltinių taku.**

Šv. Onos koplyčia

Kačerginės Šv. Onos koplyčia pastatyta pagal architekto Vytauto Landsbergio-Žemkalnio 1936 m. projektą. Ne tradicinio, o itin modernaus sprendimo taisyklė realizuoti nenorėta, brėžiniai savojo laiko laukė 62 metus. 1998 m. pavasarį architektai Feliksas Jackevičius ir Gediminas Jurevičius projektą pakoregavo, nekeisdami pastato proporcijų ir esminių akcentų. 1998 m. gruodžio 26 d. Kačerginės Šv. Onos koplyčioje aukotos pirmosios šv. Mišios.

Neogotikinio stiliaus koplyčios ilgosios medinės sienos darniai dera su stiklinėmis fasadų plokštumomis. Vidaus erdvė vientisa. Aukščio ir lengvumo įspūdį sukuria grakščios medžio konstrukcijos. Vakariename

šone – nedidelė zakristijos iškyša. Šalia koplyčios pamatysite ir 12 m aukščio karkasinę varpinę.

ADRESAS: J. Janonio g. 11, Kačerginė. Tel. +370 641 10128

V. Rėklaičio vila

Atvykęs į Kačerginę, V. Rėklaitis joje paliko vieną ryškiausių miestelyje architektūrinį paminklą – vilą. Manoma, kad vila turėjo iškilti maždaug tarp 1935-1938 metų. Kačerginės pagrindinėje gatvėje (J. Janonio g.), tuometiniame Palankių kaime. Pastatas vieno aukšto, šiek tiek asimetriškas, sukaltas iš medinių lygių lentelių. Nuo gatvės pusės matyti įstiklinta veranda su jėjimu. Na, o žvelgiant iš kiemo pusės esančio dviaukščio bokštelio vidaus, matyti Nemunas, pavasarį ir vasarą atsiskleidžia pievų žaluma, panemunės grožis bei vos jžiūrimas kitoje Nemuno pusėje esantis Kulautuvos miestelis.

ADRESAS: J. Janonio g. 86, Kačerginė

Šaltinio aikštė

Aikštėje įrengtas meniškas fontanėlis, iš kurio trykšta šaltinio vanduo, atgaivinantis kiekvieną praeivį. Šaltinis yra gyvybės ir dvasinių vertybių simbolis, todėl ši aikštė prisideda prie Kačerginės bendruomenės sutelkimo ir miestelio atgimimo.

Šaltinio aikštėje puikuoja Stasio Žirglio sukurta kompozicija „Ryto paukščiai“ ir žarstekliu papuošta akmeninė stela „Amžių durys“

supažindinanti atvykusius svečius su miestelio legenda.

ADRESAS: J. Zikaro gatvė, Kačerginė

Vaikščiodami Šaltinių taku, nueikite iki vieno gražiausio Kauno rajone Pyplių piliakalnio.

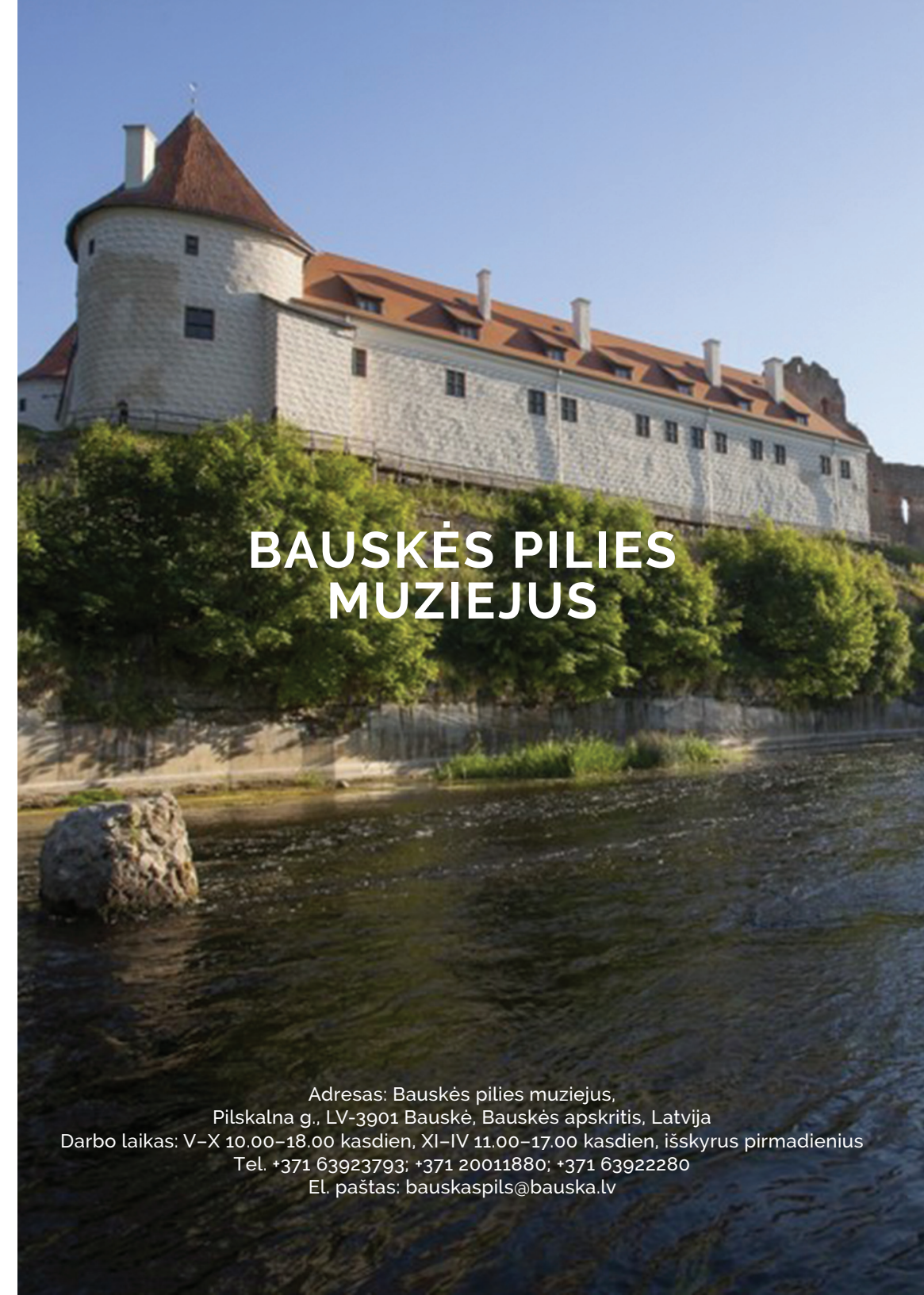

Pyplių piliakalnis

Piliakalnis yra kairiajame Nemuno krante prie rytinio Kačerginės miško pakraščio, priešais Nevėžio žiotis. Į piliakalnio viršūnę veda laipteliai. Nuo jo galima pasigėrėti Nemuno vaizdais, Raudondvario bažnyčios bokštais.

Pasak legendų ir XX a. Lietuvos istorikų Zenono Ivinskio bei Kazimiero Paunksnio, galbūt čia stovėjo Pilėnų pilis, sunaikinta 1336 m. Nenorėdami pasiduoti kryžiuočiams, jos gynėjai lietuviai visus pilies turtus sudegino, o patys nusižudė, kad nepatektų nelaisvėn. Jis buvo įrengtas apie 500 metus, vėliau apleistas. Dabar jį aplanko mokslininkai, turistai, keliautojai.

ADRESAS: Pyplių k., Ringaudų sen.

BAUSKĒS PILIES MUZIEJUS

Adresas: Bauskē pils muzejs,
Pilskalņa g., LV-3901 Bauskē, Bauskē apskritis, Latvija
Darbo laiks: V–X 10.00–18.00 katdien, XI–IV 11.00–17.00 katdien, izskyrus pirmadienius
Tel. +371 63923793; +371 20011880; +371 63922280
El. paštas: bauskaspils@bauska.lv

BAUSKĒS PILIES ISTORIJA

Livonijos ordino pils

Bauskės pils pastatyta vėlyvojo bronzos amžiaus įtvirtintos baltų gyvenvietės vietoje. Seniausias dokumentas, kuriame minima Bauskės pilies statyba, yra 1443 m., tačiau pirmą kartą Livonijos ordino pilių sąrašė ji paminėta 1451 m. Pils pirmiausia buvo Livonijos pietinio pasienio karinės gynybos pastatas, kartu ir Bauskės fogtijos administracinis centras, kuriame Bauskės fogtas vykdė teismo, policijos, finansines ir karo valdymo funkcijas.

Mušos ir Nemunėlio upių santaka užtvėrė priėjimą prie pilies iš pietų, vakarų ir šiaurės, todėl rytinei pusei apsaugoti reikėjo specialių priemonių. Pagrindinės pilies ir priešpilio gynybinių sienų centre ir kampuose pastatyti septyni iš sienų išsikišę pusapvaliai ir keturkampiai šaunamųjų ginklų bokštai. Kad mūrinės sienos būtų atsparios ardomajai kulų galiai, jos pastatytos labai storos, tačiau ne tokios aukštos, kaip seniausiose Livonijos ordino pilyse.

Livonijoje XV amžiuje vyravusios vėlyvosios gotikos stiliaus dekoratyvinės formos pasireiškia rūmų gyvenamųjų erdvių skliautuose

ir architektūrinėse detalėse. Prabangiausia gyvenamoji patalpa su žvaigždės formos skliautu buvo antrajame centrinio bokšto aukšte.

Kuržemės hercogų rezidencija

Žlugus Livonijos ordinui, paskutinis Livonijos ordino magistras Gotardas Ketleris (1517–1587 m.) tapo pirmuoju Kuržemės ir Žiemgalos hercogu. 1570–1580 m. pradėtas perstatyti Bauskės pilies priešpilis į tam laikotarpiui būdingą, bastionais ir pylimais sutvirtintą rezidenciją valstybės apsaugos ūkinėms ir reprezentacinėms reikmėms. Po pirmojo hercogo Gotardo Ketlerio mirties 1587 m. į Bauskės pilį persikėlė jo vyriausiojo sūnaus hercogo Frydricho (1569–1642 m.) dvaras ir kanceliarija. Naujos, praplėstos hercogo rezidencijos apdaila visiškai pabaigta 1596 m., apie tai liudija pilies griuvėsiuose atrasta akmenis plokštė su užrašu „SOLI DEO GLORIA ANNO 1596“.

Pastatų fasadus puošė manierizmui būdingas grafito technika sukurta apdaila, kuri sukūrė iliuziją, lyg pilis pastatyta iš akmenis luitų. Į miestą nukreiptą rytinį fasadą vainikavo stogo konstrukcija su trijų pakopų šelmeniu. Rūmų interjero suplanavimas buvo paprastas: kambariai buvo pereinami, išdėstyti vienas už kito. Interjero formų plastiškumą suformavo storų sienų gilios langų nišos ir ritmiškas dengiamųjų sijų išdėstymas. Du kambariai pirmajame šiaurinio korpuso aukšte buvo dengti plokščiais kryžminiais skliautais. Kambarių sienos buvo tinkuotos, o kai kurios papuoštos paveikslais. Pilis buvo šildoma židiniais ir renesansinėmis koklių krosnimis. Tobulėjant šaunamiesiems ginklams, aplink pilį buvo sukurti žemės įtvirtinimai.

Didžiojo Šiaurės karo metu, 1701 m., pilį užėmė švedų kariuomenė, kuri Švedijos karaliaus Karlo XII įsakymu patobulino esamus žemės pylimus. 1706 m., rusų kariuomenei palikus pilį, ji buvo iš dalies susprogdinta. Po karo pilis nebebuvo remontuojama ir pamažu virto romantiškais griuvėsiais. XX a. ketvirtajame dešimtmetyje Livonijos ordino pilies didžiajame bokšte buvo įrengta apžvalgos aikštelė, atlikti sienų konservavimo darbai. 1960 m. nuspręsta pilies griuvėsius pritaikyti tarptautinio turizmo reikmėms, pradėta dalinė pilies rekonstrukcija, atlikti archeologiniai kasinėjimai naujosios pilies teritorijoje. 1990 m. įkurtas Bauskės pilies muziejus. Dėl savivaldybės ir ES finansavimo Bauskės pilies hercogų rezidencijos rekonstrukcija pabaigta 2014 m.

BAUSKĖS PILIES MUZIEJUJE GALIMA APŽIŪRĖTI:

Šiaurinio korpuso interjero parodą

Atlikta originalių pilies interjero konstrukcijų ir tinko restauracija bei dingusių elementų rekonstrukcija. Išlikusius originalios dekoratyvinės apdailos fragmentus galima pamatyti paradinių laiptų, portalo ir židinių reljefe bei grindų dangoje. Rezidencijos paradiniai laiptai veda į prieškambarį, kurio vakarinėje pusėje yra pereinamos ceremonijų salės, rytinėje – hercogo ir hercogienės kambariai bei priėmimo patalpa. Hercogo reprezentacinėse salėse ir privačiuose apartamentuose išdėstyti renesansiniam laikotarpiui ir patalpų funkcijoms būdingi daiktai – skrynios, stalai, kėdės, lovos, šviestuvai, židinių priedai, gobelenai ir pan. Apartamentams prabangos suteikia XVI a. pabaigos koklių krosnių rekonstrukcijos su renesanso ornamentais, mitologinėmis būtybėmis ir portretais. Hercogo kambario langus puošia spalvingi vitražai su hercogo ir hercogienės šeimų herbais, o grindis – įvairiaspalvių glazūruotų grindų plytelių ir jų originalių rekonstrukcijos.

Pietinio korpuso interjero paroda

Pilies egzistavimo metu pietinio korpuso antrojo aukšto patalpose buvo pilies valdytojo miegamasis, valgomasis, virtuvė ir salė. Dabar ten įrengta salė, kurioje vyksta koncertai, senovinių šokių pamokos, seminarai ir šventiniai renginiai. Šalia esančioje salėje įrengta Kuržemės hercogo Jėkabo ir jo šeimos portretų kopijų galerija. Toliau – virtuvės ekspozicija, iliustruojanti XVI–XVII a. virtuvės įrangą su šiam laikotarpiui būdingais daiktais. Valdovo sales puošia ir savotiškos žvakidės, žėrintis sietynas, gobeleninių kėdžių komplektas, raštvedžio ir pilies valdovo stalai. Į rekonstruotas manieristines krosnis įmūryti restauruoti originalūs krosnių kokliai.

Pirmajame pietinio korpuso aukšte galima apžiūrėti ūkinės patalpas – šeimynos (bendrajį) kambarį, ratinę, arklidę, rūsius ir vartų sargybos patalpą.

Bauskės pilies istorijos ekspozicijoje galima apžiūrėti senovinius daiktus ir medžiagas, pasakojančius apie Bauskės apskrities seniausią gyventojų istoriją ir žiemgalių kultūrą iki XIII a. Bauskės pilies istorija pasakojama, remiantis istorinių įvykių dokumentais, susijusiais su Livonijos ordino pilies statyba XV a. viduryje ir Kuržemės hercogų rezidencijos tapimu XVI a. pabaigoje, perstačius ordino pilies priešpilį. Eksponuojami Bauskės pilies archeologiniuose kasinėjimuose rasti daiktai, kurie atskleidžia ne tik pilies statymo istoriją ir ryšį su kariniais konfliktais, bet ir pilies gyventojų, įskaitant Kuržemės hercogystės dvariškių, buitį. Pateikiama informacija apie tvirtovės likimą Livonijos, Lenkijos–Švedijos ir Didžiosios Šiaurės karų metu bei apie pilies tyrinėjimų ir restauravimo pradžią.

Paroda „Bauskės pilis – karinis įtvirtinimas“ atspindi Bauskės pilį kaip XV–XVII a. karinio pobūdžio statinį, atspindint gynybos sistemos plėtrą laikotarpiu nuo XV a. vidurio iki XVIII a. pradžios. Bauskės pilyje eksponuojamas XVII a. įtvirtinimų planai, mūšio scenų graviūros, archeologiniuose kasinėjimuose Bauskės pilyje rastos karinės senienos.

Paroda „**Kostiumai ir papuošalai Kuržemės hercogystėje 1562–1620 m.**“ – tai pasakojimas apie mados pokyčius Kuržemės hercogystėje, valdant dviem kartoms – pirmajam Kuržemės hercogui Gotardui ir jo sūnams Fridrichui ir Vilhemui, bei apie hercogo giminaičių aprangos mados ypatumus įvairiose Šiaurės Europos šalyse aplink Baltijos jūrą XVI a. pabaigoje ir XVII a. pradžioje. Pristatomi hercogų Ketlerių portretai, kuriuose Kuržemės hercogas Gotardas, jo šeimos nariai ir giminaičiai vilki tam laikotarpiui būdingus paradinius kostiumus, originalios XVII a. kostiumų detalės ir fragmentai bei keli kostiumų imitacijų komplektai.

Livonijos ordino pilies griuvėsiai ir apžvalgos bokštas, pažintinis takas palei šiaurinę pilies sieną.

SIŪLOMOS PASLAUGOS:

- Ekskursijos su gidu
- Audiogidas
- Patalpų, teritorijos ir inventoriaus nuoma
- Menininkų rezidencijos
- Teminės programos

Šokių pamoka dvare

Galimybė išbandyti renesanso šokius ir dvaro manieras kartu su renesanso stiliaus kostiumu pasipuošusia programos vadove, taip pat sužinoti apie šokio vaidmenį dvare XVI a. pabaigoje ir tai, kaip šokėjų kostiumas turėjo įtakos šokio pobūdžiui ir atlikimo manierai.

Rengimosi kultūra Kuržemės hercogo dvare

Galimybė pasimatuoti renesanso laikų dvaro damos ir (arba) pono kostiumą ir susikurti nuomonę apie dvariško kostiumą iš krinolino ir korseto iki klostuotos apykaklės. Galimybė pažinti madą, rengimosi tvarką, kostiumų kūrimą XVI a. antroje pusėje ir XVII a. pradžioje.

Renesanso laikų žaidimai

Aktyvus užsiėmimas vaikams ir jaunimui, kurio metu galima išbandyti renesanso laikams būdingiausius žaidimus. Žaidimai sukurti pagal renesanso laikų meno kūriniuose matomus žaidimų stalus, senus užrašus ir Bauskės pilies archeologinę medžiagą.

Apsilankymas pas hercogienę Aną

Jaunavedžiams ir vestuvių svečiams skirta programa, kurioje žaidžiamas susitikimas su hercogiene Ana. Šio žaidimo metu galima nustatyti šeimos vertybes, sukurti šeimos herbą, susipažinti su vestuvių šventimo hercogystėje taisyklėmis.

UŽSIĖMIMAI IR RENGINIAI

Senovinės muzikos koncertai

Bauskės pilyje nuolatos organizuojami vietinių ir užsienio senovinės muzikos (XV–XVIII a.) atlikėjų koncertai, kurie vyksta koncertų salėje, pilies kieme ir Livonijos ordino pilies centriname bokšte.

Menininkų rezidencijos

Bauskės pilis – tai vieta, kur nuolat vyksta kūrybinė veikla – menininkų rezidencijos, skirtos muzikantams, menininkams ir kitų kūrybinių profesijų atstovams. Čia taip pat yra ir nakvynės namai bei techniškai įrengta koncertų salė, trys XVII a. muzikos instrumentų kopijos – vargonų pozityvas, dvigubas virdžinalas ir renesanso arfa. Rūmų patalpose galima kurti, groti ir įrašyti senovinę muziką, praktikuotis ir koncertuoti, taip pat organizuoti įvairius meistriskumo kursus muzikantams, šokėjams ir kitiems menininkams.

Kuržemės–Žiemgalos hercogų Ketlerių laikų muzikos ir meno festivalis „Vivat, Curlandia!“

Kasmet liepos mėnesį organizuojamas tarptautinis dviejų dienų festivalis su viduramžių, renesanso ir ankstyvojo baroko muzikos koncertais.

Fechtavimosi turnyras „Ius gladii“

Fechtavimosi turnyras – tai kiekvienais metais vasarą vykstančios pristatomosios varžybos, kuriose sąveikauja šiuolaikinių rapyrų ir špagų kova istorinėje aplinkoje, sukuriant lankytojams supratimą apie šiuolaikinį fechtavimosi sportą, parodo istorinių turnyrų esmę, sukuriant atitinkamą aplinką su atitinkamais muzikiniais ir pramoginiais pasirodymais.

Teminė programa „Dirbtinis apšvietimas renesanso pilyje“

Pagal projektą „Istorinis kelias: Raudondvaris–Bauskė“ Bauskės pilies patalpos papildytos XVII a. sietyrų kopijomis, kurie pakabinti įvairiose rūmų ekspozicinėse patalpose.

Apšvietimas labai svarbus, norint geriau suprasti renesanso pilies gyventojų kasdienybę ir galimybes, kurias suteikia tų laikų dirbtinis apšvietimas. Tematinės programos metu bus galimybė susipažinti su dirbtinio apšvietimo rūšimis renesanso pilyje, jo panaudojimą pagal patalpų funkciją – sietyrai, žibintai, žvakidės. Galimybė istoriniame apšvietime patirti pojūčius, kurie kyla tamsoje vaikščiojant po pilies patalpas, taip pat išbandyti atlikti praktinius darbus žvakių šviesoje.

Karinė ekspozicija po atviru dangumi ir teminė programa „XVII a. artilerija“

Pagal projektą „Istorinis kelias: Raudondvaris–Bauskė“ Bauskės pilis papildyta svarbiomis detalėmis, kurios iškelia Bauskės pilį kaip įtvirtintą statinį. Atnaujintos langų grotos, kurios istoriškai buvo ant fasado antrojo ir kiemo pirmojo aukšto langų. Gynybiniuose pylimuose ant laikmetį atitinkančių lafetų, kurie pagaminti pagal XVII a. graviūras, pastatytos keturios XVII a. patrankos iš Bauskės pilies kolekcijos. Saliutinei patrankai pagamintas laivo lafetas. Bauskės pilies paroda „Bauskės pilis – karinis įtvirtinimas“ papildyta XVII a. 2 ketvirčio muškietininko ir XVII a. pabaigos artileristo kostiumų rekonstrukcijomis. Lauke pastatyti informacijos stendai, kuriuose pateikta informacija apie Bauskės pilies kaip karinio įtvirtinimo funkciją.

Teminėse ekskursijoje galima susipažinti su Bauskės pilimi, kaip įtvirtinta Kuržemės ir Žiemgalos hercogo rezidencija, pabrėžiant jos gynybines funkcijas, pylimus ir jų perstatymus, naudotus ginklus, atkreipiant dėmesį į patrankas, jų gamybą, priežiūrą ir naudojimą.

Senovinės muzikos (XV–XVII a.) koncertai

2021 ir 2022 m. žiemą Bauskės pilyje vyko penkios muzikantų rezidencijos, kurių metu senovinės muzikos ansambliai visą savaitę rengė ir praktikavo koncertinę programą, kuri rezidencijos pabaigoje buvo pristatyta Bauskės pilyje ir Raudondvario dvare.

Igyvendinant projektą pagal XVII a. pradžios prototipus buvo pagaminti muzikos instrumentai – vargonų pozityvas, renesanso arfa ir dvigubas virdžinalas. Šie instrumentai yra prieinami muzikantams, kurie nori koncertuoti pilyje, parengti koncertinę programą ar naudoti juos repeticijose.

Bauskės pilies koncertų salėje yra LED ekranas, garso įranga, mikrofonai, garso pultas, garsiakalbiai, pakylės, kėdės ir mediniai natų stovai.

Bauskės pilyje ir toliau planuojama rengti senovinės muzikos rezidencijas ir koncertus su latvių ir užsienio menininkų pasirodymais.

SUSIPAŽINKITE SU BAUSKE

Ką nuveikti ir pamatyti Bauskėje, turint dvi ar daugiau valandų laiko? Rekomenduojame pradėti nuo pasivaikščiojimo po Bauskės senamiestį, aplankyti muziejus, pasivaikščioti po pažintinį taką.

Jei nusprendėte Bauskėje praleisti visą dieną, iš anksto užsisakykite vieną iš interaktyvių programų, degustacijų ar užsiėmimų.

BAUSKĖS SENAMIESTIS

Bauskės rotušė (Rātslaukums 1), T. +371 63923797, 27746484

Pastatyta 1616 m., kažkada buvo didžiausia ir prabangiausia visoje Kuržemės ir Žiemgalos hercogystėje. Restauruota 2012 m. ir šiuo metu yra vienintelė rekonstruota XVII a. rotušė Latvijoje. Galima apžiūrėti ekspoziciją su senovinėmis svarstyklėmis ir matmenimis bei interaktyvią programą „Sverk ir matuok Bauskėje“, XVII a. interjerą. Čia kasdien dirba turizmo informacijos centras ir Civilinės metrikacijos skyrius.

Netoli nuo rotušės aikštės galima apžiūrėti skulptoriaus Girta Burvio darbus – memorialinę vietą žydams „**Sinagogos sodas**“ (Rīgas g. 35) ir

paminklą poetui **Viliui Plūduoniui (Plūdoņa g. / Salātu g.)**, **keramikos mozaiką su vandens ir žuvies motyvais** Strautnieku gatvėje sukūrė apskrities gyventojai ir draugija „Meistars Gothards“, siekdami atgaivinti ir populiarinti Bauskės senamiestį.

Bauskės muziejus (Klana g. 6), T. +371 63960506; www.bauskasmuzejs.lv

Įrengtas kadaise prabangiausio miesto viešbučio „Kurzeme“ pastate. Galima apžiūrėti ekspoziciją apie Bauskės XX a. istoriją, mažumas Bauskėje (žydams ir vokiečiams), žaislų parodą „Laikas žaisti“, apsilankyti liaudies taikomosios dailės studijoje „Bauska“, susipažinti su interaktyviąja programa „Nuotykis Bauskėje XX a.“. Rengiamos meno parodos ir renginiai.

Šv. Dvasios bažnyčia (Plūdoņa g. 13A). Seniausias XVI a. pabaigos išlikęs senamiestyje esantis pastatas, kuriame sukaupti miesto ir miestiečių istorijos liudijimai. Viename iš bažnyčios suolų galų matosi spalvingas medžio raižinys – seniausias Bauskės herbo atvaizdas su auksiniu liūtu raudonajame skyde. T. +371 26609920

GIDAI PO SENAMIESTĪ

Iš anksto uzsakius, ekskursijas po Bauskē latvių ir rusų kalbomis su gidu organizuoja Bauskės muziejs; T. +371 63960506

Nemokami audiogidai po senamiestį. Atsisiųskite programą izi.travel į savo telefoną, susiraskite „Latvija/Bauska“ ir išsirinkite vieną iš Bauskės regiono turizmo informacijos centro audiogidų:

- **„Susipažinkite su Bauske!“** – dviejų valandų pasivaikščiojimas po Bauskę, supažindinantis su pagrindiniais istorijos faktais ir apžvalgos objektais. Audiogidas siūlomas latvių, lietuvių, estų, rusų ir anglų kalbomis.

• **„Bauskės žydų istorija“** – ves į pusantros valandos trukmės ekskursiją po miestą, kurios metu sužinosite apie Bauskės žydų bendruomenę, svarbius žydus, objektus ir istorijas. Audiogidas siūlomas latvių, rusų ir anglų kalbomis.

BAUSKĖS PAŽINTINIS TAKAS

Bauskės pažintinis takas veda nuo senamiesčio link Bauskės pilies. Jis yra gamtos parko „Bauska Natura 2000“ teritorijoje, kuri driekiasi net iki Mežuotnės. Bauskės pažintinis takas prasideda Bauskės senamiestyje prie šiuolaikiškai įrengtos poilsio ir automobilių stovėjimo aikštelės Dambja gatvėje, iš kurios atsiveria nuostabus vaizdas į Bauskės pilį. Važiuojant Dambja gatve link Brīvības bulvaro, takas Mėmelės šlaitu tęsiasi iki pat Bauskės pilies, prieš pačią pilį yra galimybė nusifotografuoti prie besisukančio „Atviruko iš Bauskės“, leidžiančio pasirinkti vaizdą į upę arba į pilį. Tęsdami kelią privažiuosite Bauskės pilį. Pažintinis takas baigiasi toje vietoje, kur prasideda Lielupė, susitinkant Mūsai ir Mėmelei, kuri vadinama Ķirbaksalu. Pasak senų pasakojimų, Lielais Murza santakoje (Ķirbaksaloje) sėmėsi stebuklingo vandens, kuriuo patardavo Kuržemės damoms maudyti grožio tikslais ir kurį net statinėse pardavinėjo Jelgavos ir Rygos damoms, „specialiai apdorotą“. Salos pradžioje yra gamtos objektas, simbolizuojantis Lielupės pradžią. Parke, tarp pilies ir Ķirbaksalos, yra Bauskės piliakalnio estrada, kurioje kasmet vyksta įvairūs festivaliai ir renginiai. Mėgstantys ilgesnius pasivaikščiojimus, iš Ķirbaksalos galima nueiti Mūšos pakrante ir apžiūrėti įspūdingas dolomito atodangas. Vieta prieš Ķirbaksalos tiltą yra populiari plaukiojimo valtimis entuziastų atspirties taškas maršrute „Bauskė–Mežuotnė“. Pavasarį Mūša, Nemunėlis ir Lielupė yra populiarios licencijuotos žvejybos vietos.

Bauskės automobilių muziejus, T. +371 67025887; www.motormuzejs.lv

Vienas didžiausių automobilių muziejų Žiemgaloje, kuriame eksponuojamos keturios teminės senovinių transporto priemonių kolekcijos su 89 technikos vienetais, karinė technika, RAF ir teminės parodos.

Objektai, į kuriuos norint patekti, reikia iš anksto užsisakyti:

- **Kosmetikos gamykla „GUSTO“.** Natūralios kosmetikos gamykla, organizuojanti meistriskumo kursus; T. +371 29245547
- **„Sviesta karamele“.** Vyksta sviestinių karamelių gamybos meistriskumo kursai; T. +371 26567990
- **Saldžiosios brunetės istorija.** Čia gaminami įdaryti riešutėliai „Saldā pērle“ ir ruletė „Saldā brunete“, vyksta meistriskumo kursai; T.+371 26010779
- **Vyno darykla „Dūmiņu vīni“,** kurioje gaminami 27 skirtingi vynai iš vaisių, gėlių ir daržovių, joje organizuojamos degustacijos; T. +371 26215635
- **Ūkis „Vaidelotes“;** T +371 29389993, www.vaidelotes.lv, siūlo galimybę apžiūrėti savo ūkį, vaistažolių ir vaistinių augalų kolekcijas, pasivaikinti Žiemgalai būdingais patiekalais – virtensiais (virteni), košėmis ir pyragais iš naminių grūdų.

KUR PAVALGYTI?

„Aveni“ (smuklė), Derpeles g. 1, T. +371 63960150

„Rātslaukums“ (bistro, nedarba savaitgaliais), Plūdoņa g. 38, T. +371 29680500

„Taverna" (kavinē), Rīgas g. 27, T. +371 26306309

„Tornis" (kavinē), Rīgas g. 30, T. +371 26306309

„Mūza" (restoranas), Slimnīcas g. 7, T. +371 29999272

„Pie palis" (kavinē), Brīvības bulv. 2, T. +371 27727770

„Picu darbnīca" (picerija), Kalna g. 7, T. +371 22065556

„Hesburger", Pionieru g. 2, T. +371 26338437

„My paradise" (kavinē), Bērzkalnu g. 61, T. +371 27070250

„Argo" (kavinē, nedarba savaitgaliais), Mēmeles g. 23, T. +371 26611334

KUR APSISTOTI?

„Rija Hotel Bauska" (viesbutis), Slimnīcas g. 7, T. +371 29999272

„Pārupes" (poilsio namai), Pārupes g. 15, T. +371 29121436

„Nameji" (sveču namai), Cuodēs seniūnija, T. +371 29882122

„Ir-auto" (nakvnēs namai), Draudzības g. 15, T. +371 29418559

Dviračīų nuoma ir remontas. „Velosēta“, T. +371 29294678

Riedučių nuoma: „Fiqsy un Instant Ride“, T. +371 29959030

Valčių nuoma: „Medņi“, T. +371 20379033 ir „Brāļu laivas“, T. +371 26590128

Bauskēs baseinas (Salātu g. 5A), T. +371 26177675

BAUSKĒS APSKRITIES TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS

Rātslaukums 1, Bauskē, T. +371 63923797, +371 27746484, tic@bauska.lv

www.visit.bauska.lv; @visitbauska #visitbauska

Leidinį rengė ir spausdino: UAB „Eurispauda“
Nuotraukos: Edmundas Mališauskas, Rokas Tenys, VšĮ
„Raudondvario dvaras“, Bauskės pilies muziejus, Kauno rajono
turizmo ir verslo informacijos centras
Vertimas: UAB „Baltijos vertimai“
Tiražas: 1000 egz.

Interreg
Latvija-Lietuva
European Regional Development Fund

BAUSKA

